

ЮРІЙ ДОЦЕНКО

Поезії з антології «СВІТ СЛОВА. КРАМАТОРСЬКА ЛІТЕРАТУРА В ІМЕНАХ»

На батьківський поріг

Ось і відцвів гіркий полин,
Поникло літо.
Пора падіння павутин,
Падіння листя.
На луки паморозь лягла,
На жар калини.
Збирає коло річки гай
Найперший іній.
І пізній голуб із полів
Верта під стріху...
І я на батьківський поріг
Ступаю тихо.

Початок

Іще земля не парувала,
І дощ дерева не омив.
І голуби не парувались,
Не озивалися громи.

Ще чорну сажу не трусили
І не білили світло дім -
Ще вечорами сірий дим
Над димарем вітри студили.

Був тільки провесні початок -
Предтеча сонця і води,
Коли холодними ночами
Тремтять у темряві сади.

А вранці - клаптиками снігу -
Капітулюють морози.
І відриває річка кригу
Від прибережної лози.

Був тільки провесні початок,
Коли виходять на поріг,
Щоби змести останній сніг
І - на дорогу - помовчати.

Тарасова гора

Нахилились верби до Дніпра,
Б'ється лист-бунтар супроти хвилі,
Височить Тарасова гора
«Серед степу... на Україні милій».

Опустились віти до води,
Наче думи тяжкої поета.
Щоб спочить вернутися сюди,
В чужині судилося померти...

Кобзареві верби загули,
Свіжими озвучені вітрами,
Уклонімось батьківській горі,
Якщо нас сини зовуть - батьками!

Підведемося на повний зріст
Від Карпат - до Дону і Кубані.
Пам'ятаймо «Заповіту» зміст,
Щоб нащадки не були рабами!..

Нахилились верби до Дніпра,
Б'ється хвиля об важке каміння...
Височить Тарасова гора
І - у землю глибиться корінням!

Не будемо дивитись у вікно

Не будемо дивитись у вікно -
там пізня осінь
опадає листям,
там догорає
сиротливо місяць.
Не будемо дивитись у вікно.
Ми звикли до самотності давно,
як звикли
до розлук і до печалі,
але сьогодні на столі -
дві чари -
не будемо дивитись у вікно.
В моїх долонях
гріється вино,
твої долоні
гріють моє серце.

Не треба сумувати,
моя сестро, -
не будемо дивитись у вікно.
Там все німе,
як у старім кіно,
там тьмяно все,
як на старій картині...
Але сьогодні на стіні -
дві тіні -
не будемо дивитись у вікно.

Сумна тиша

Пам'яті Олекси Тихого

Тихо довкіл Тихого Олекси -
Стомлена за ніч Дружківка спить,
Над Торця затуманілим плесом
Ніч, немов безпам'ятство, стоїть...
За горою Іжівка заснула
В бур'янах, немов у колючках -
Їм у сноведіннях із минулого
Хоч коли з'являється земляк?..
Засинає важко Україна,
Загасивши свічку уночі -
Хоч на мить згадає свого сина,
Що навік на Байковім спочив.
Тихо довкіл Тихого Олекси -
Все мовчить, немов у рот води...
Лиш верба плакуча, що над плесом,
Пам'ятником докору стоїть...

Рідна річка

Не дійти без початку кінця,
Не народиться пісня без слова.
Не було б і Дінця без Торця -
Без Кривого і, навіть, Сухого.
Розквітає із брості піон,
Хлібна нива зростає із зерен.
Не розправив би пліч тихий Дон
Без Торця, що нехай і - Казенний.

І Азовське, і Чорне моря,
Світовий океан, цілий Всесвіт
Уже завтра змілішають, як
Древній Тор свої висушить весла.
Рідна річка, в твоїх берегах
Я - лише непримітна краплина,
Котра вірність тобі зберіга,
У стрімкому не гублячись плині.
Та коли ж у піску розчинюсь,
Чи зав'язну в замулі затону,
Сивий Торе, твою течію
Відчуватиму і в захороні.

Під тихий плин води

Юрію Паращенку

Малотаранівка моя, мала Таранівка -
Велике селище в Торецькім поміжріччі,
Я знову зустрічаю рідні ранки
У маминих осінніх чорнобривцях.
Вітаю знову сивого сусіда я -
Ровесника юнацьких наших літ,
Він, як завжди, цікаве щось повідає
І від знайомих передасть привіт.
Розкаже про новини Одностеблівки
(Так звалося колись моє село),
І повідомить, що в ставку за греблею
Немає риби, як колись було.
Він розповість, що трапилось із друзями,
Коли і як померли вчителі...
Постоїмо з товаришем на лузі ми -
Там, де місток втопився в ручаї.
Запалимо неквапом по цигарочці,
Помовчимо під тихий плин води...
Й розійдемося - можливо, аж до старості,
А може, що уже і - назавжди...
Дивлюсь, як мій товариш віддаляється,
І з вуст моїх услід йому зривається,
Листком осіннім, чутне ледь: «Зажди...»

Талан

«Якщо болить серце - тобі, друже, поталанило.»
Василь Стус

Не відрікаюся - болить.
Коли точніше - тисне...
Чи від неспланих боргів,
Чи від тієї пісні,
Мотив якої загубив,
Прогавив мить єдину?..
Не нахваляюся, та - болить,
Стискає без упину.
Буває так, що уночі
Боюся ворухнутись -
І засинаю при свічі,
На стіл поклавши груди...
Не жаліюся, але болить,
Мов винен - без провини
За зраджених колись богів,
А нині - Україну...
Не відаю, чи то - талан,
Як спадщина - правічний,
Чи то такий душевний стан,
Чи то хронічна звичка?..
Зізнаюся щиро, що - болить,
Коли точніше - зліва.
І від везіння того - жить
Мені уже несила...

* * *

Українська мова -
Це метрика народу,
Засвідчена Всевишнім.
Рідна мова -
Це паспорт народу,
Виданий Історією,
З постійною пропискою -
Україна.
І коли ці документи
Втратити,
Державна мова

Змушена буде
Податися геть
З Батьківщини -
Бомжувати світом,
Доки не загине
На чужині...
Але ще раніше -
Помре народ,
Не стане держави.